ELEKTRONIKAI ALAPISMERETEK

EMELT SZINTŰ ÍRÁSBELI VIZSGA

2014. október 13. 14:00

Az írásbeli vizsga időtartama: 240 perc

Pótlapok sz	záma
Tisztázati	
Piszkozati	

EMBERI ERŐFORRÁSOK MINISZTÉRIUMA

Azonosító								
jel:								

Fontos tudnivalók

Az írásbeli dolgozat megoldásához segédeszközként csak szöveges adatok tárolására és megjelenítésére nem alkalmas zsebszámológép, rajzeszközök, sablonok és vonalzók használhatók! Az íráshoz kék színű tollat, a rajzoláshoz grafitceruzát kell használni! Az egyszerű, rövid feladatokat a feladatlapon, a kérdések alatt rendelkezésre álló szabad helyen kell megoldani! Az összetett feladatok megoldása a felügyelőtanárok által kiosztott pótlapokon történik. A pótlapokat lapszámozással kell ellátni, és fel kell tüntetni rajtuk az azonosító jelet!

A számítást igénylő feladatoknál ügyelni kell az összefüggés (képlet) helyes felírására, a szakszerű behelyettesítésre és a helyes számolásra. Ezek bármelyikének hiánya pontlevonást jelent. A végeredmény csak akkor fogadható el teljes pontszámmal, ha annak számértéke és mértékegysége kifogástalan.

A feladatok megoldásánál ügyelni kell az írásbeli dolgozat rendezettségére, az áttekinthetőségre, a szabványos jelölések alkalmazására, a műszaki, formai és esztétikai elvárásoknak való megfelelésre. Ezek hiánya pontlevonást jelent. A megoldásban az esetleges hibás részeket egy ferde vonallal kell áthúzni.

A megoldási időn belül lehetőség van tisztázat készítésére is. Ebben az esetben egy "Piszkozat" és egy "Tisztázat" készül folyamatos oldalszámozással.

Egyszerű, rövid feladatok

Maximális pontszám: 40

1.) Egészítse ki a táblázatot a megadott minta alapján!

(3 pont)

Mérték- egység	Megnevezés	Jelölés
$\frac{\mathbf{V} \cdot \mathbf{s}}{\mathbf{m}^2}$	mágneses indukció	В
$\frac{A \cdot s}{V \cdot m}$		
$\mathbf{\Omega}^{-1}\cdot \mathbf{s}$		
$\frac{\mathbf{V} \cdot \mathbf{s}}{\mathbf{A}}$		

2.) Határozza meg egy transzformátor tekercsében fellépő áramsűrűség értékét! A tekercsben I = 1,5 A áram folyik, huzalának átmérője d = 0,8 mm. (3 pont)

J =

3.) Határozza meg az U = 80 V feszültségre feltöltött $C = 2200 \,\mu\text{F}$ kapacitású kondenzátorban tárolt energiát! (3 pont)

W =

4.) Egészítse ki a táblázatot! A táblázatnak a kapacitív szuszceptancia frekvenciafüggését kell kifejeznie. (3 pont)

f (kHz)	5	10	20	40
B_{C} (mS)		2		

5.) Számítsa ki az L = $500~\mu H$ induktivitású, r = $15~\Omega$ soros veszteségi ellenállású tekercs jósági tényezőjét f = 200~kHz frekvencián! (3 pont)

Q =

6.) Számítsa ki egy rezgőkör tekercsének induktivitását! (4 pont) Adatok: $C = 200 \text{ pF}, f_0 = 1 \text{ MHz}.$

L =

7.) Egészítse ki az alábbi táblázatot! (4 pont) (A_p = teljesítményerősítés viszonyszámként, a_p = teljesítményerősítés decibelben)

A_p	0,5		2	5
a _p (dB)		0		

8.) Határozza meg egy R-C szűrő kondenzátorának kapacitását! A búgófeszültség frekvenciája f_b = 50 Hz, a szűrés jósága Q_{sz} = 40, az alkalmazott ellenállás R = 1 k Ω . (3 pont)

 $C \cong$

9.) Határozza meg egy közös source-ú erősítő alapkapcsolás feszültségerősítését terhelt kimenet esetén! Adatok: $y_{21S}=5\,mS$, $y_{22S}=25\,\mu S$, $R_{D}=10\,k\Omega$, $R_{t}=8\,k\Omega$.

(4 pont)

 $A_{ut} =$

10.) Rajzoljon fázist nem fordító erősítő kapcsolást! Alkatrészek: 1 db műveleti erősítő, 3 db ellenállás, 2 db csatoló kondenzátor. Igényes szabadkézi vázlat is megfelel. (4 pont)

11.) Hozza létre az alábbi logikai függvény diszjunktív sorszámos alakját! (3 pont) A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelöltük.

$$F^3 = A \cdot \overline{B} + B \cdot C$$

12.) Egyszerűsítse Veitch-tábla segítségével az alábbi logikai függvényt! (3 pont)

$$F^{3} = \overline{A} \cdot \overline{B} \cdot \overline{C} + \overline{A} \cdot \overline{B} \cdot C + A \cdot B \cdot \overline{C} + A \cdot B \cdot C$$

A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelöltük.

Azonosító								
jel:								

Maximális pontszám: 60

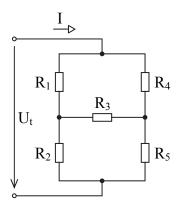
Maximális pontszám: 15

Maximális pontszám: 15

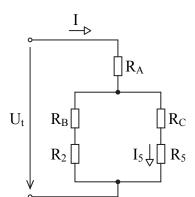
Összetett feladatok

1. feladat

Egyenáramú hálózat számítása

Eredeti kapcsolás

Delta-csillag átalakítás utáni kapcsolás

Adatok:

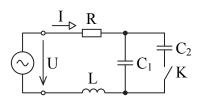
$$R_1 = 200 \ \Omega$$
  $R_2 = 150 \ \Omega$ $R_3 = 240 \ \Omega$ $R_4 = 300 \ \Omega$ $R_5 = 360 \ \Omega$ $U_t = 10 \ V$

Feladatok:

- a) Határozza meg a delta-csillag átalakítás utáni ellenállások (RA, RB, RC) értékét!
- b) Határozza meg a teljes hálózat eredő ellenállását és áramfelvételét (R, I)!
- c) Határozza meg az R₅ ellenállás áramát (I₅)!

2. feladat

Váltakozó áramú hálózat számítása

Adatok:

$$R = 2.4 \text{ k}\Omega$$
  $C_1 = 20 \text{ nF}$

$$L = 0.2 H$$
  $f = 2 kHz$

A kapcsoló zárásakor az U és I közötti fázisszög előjele megváltozik, az abszolút értéke viszont változatlan marad.

A generátor belső ellenállása elhanyagolható.

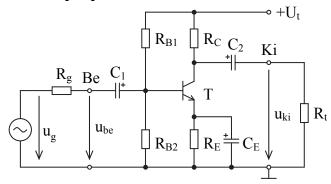
Feladatok:

- a) Határozza meg a reaktanciákat (X_L, X_{C1}) és a hálózat eredő impedanciáját (Z) a kapcsoló nyitott állása esetén!
- b) Készítse el az áramkör fázishelyes impedancia vektordiagramját a kapcsoló nyitott, valamint zárt állása esetén! Igényes szabadkézi vázlat is megfelel.
- c) Határozza meg az ismeretlen kondenzátor kapacitását $(C_2)!$

Azonosító								Ì
jel:								l

3. feladat Maximális pontszám: 15

Erősítő alapkapcsolás számítása

Adatok:

Munkapont beállító ellenállások:

$$R_{B1} = 100 \text{ k}\Omega$$
  $R_{B2} = 39 \text{ k}\Omega$ $R_{C} = 4.7 \text{ k}\Omega$ $R_{E} = 1.5 \text{ k}\Omega$

Tranzisztor paraméterek:

$$h_{11E} = 4 \text{ k}\Omega$$
  $h_{12E} \cong 0$ $h_{21E} = 160$ $h_{22E} = 25 \mu\text{S}$

Vezérlő jelforrás adatai:

$$u_g = 10 \text{ mV}$$
  $R_g = 1 \text{ k}\Omega$

A kondenzátorok váltakozó áramú ellenállása az a), b), c) és d) részfeladat esetében elhanyagolható.

Feladatok:

- a) Határozza meg a fokozat bemeneti és kimeneti ellenállását (R_{be}, R_{ki})!
- b) Számítsa ki az erősítő feszültségerősítését terhelés nélkül (A_{u0})!
- c) Határozza meg az $A_{iit} = -100$ erősítéshez tartozó terhelő ellenállás értéket $(R_t)!$
- d) Határozza meg a c) részfeladat szerint terhelt erősítő kimeneti feszültségét (uki)!
- e) Határozza meg C_1 értékét, ha a bemeneti csatoló tag határfrekvenciája $f_h = 5$ Hz! A számításnál vegye figyelembe a vezérlő jelforrás belső ellenállását (R_g) is!

4. feladat Maximális pontszám: 15

Kombinációs hálózat tervezése

Adott az alábbi logikai függvény:

$$F^4 = \Pi^4 (1, 5, 7, 11) + \Sigma^4 (0, 1, 2, 3, 4, 5, 7, 10, 11, 14, 15)$$

Feladatok:

- a) Hozza létre az F⁴ logikai függvény konjunktív sorszámos alakját!
  A legnagyobb helyi értékű változót A-val jelölje!
- b) Egyszerűsítse a létrehozott konjunktív függvényt grafikus módszerrel!
- c) Valósítsa meg az egyszerűsített függvényt NOT, AND, OR kapukkal! A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.
- d) Valósítsa meg az egyszerűsített függvényt NOR kapukkal! A változók csak ponált alakban állnak rendelkezésre.

	_								
Elektronikai alapismeretek — emelt szint	Azonosító jel:								

írásbeli vizsga 1421 7 / 8 2014. október 13.

Elektronikai alapismeretek — emelt szint	Azonosító jel:								

témakör	a feladat sorszáma	maximális pontszám	elért pontszám	a témakör maximális pontszáma	a témakör elért pontszáma
	1.	3			
	2.	3		]	
	3.	3		]	
	4.	3			
	5.	3		]	
Egyszerű, rövid	6.	4		40	
feladatok	7.	4		40	
	8.	3			
	9.	4			
	10.	4			
	11.	3			
	12.	3			
	1.	15			
Összetett	2.	15		(0	
feladatok	3.	15		60	
	4.	15			
	Az írásbeli	vizsgarész p	ontszáma	100	

	programba
számra	beirt egész
kerekítve	pontszám
atok	
jeg	yző
<i>3 0</i>	-
3	kerekítve